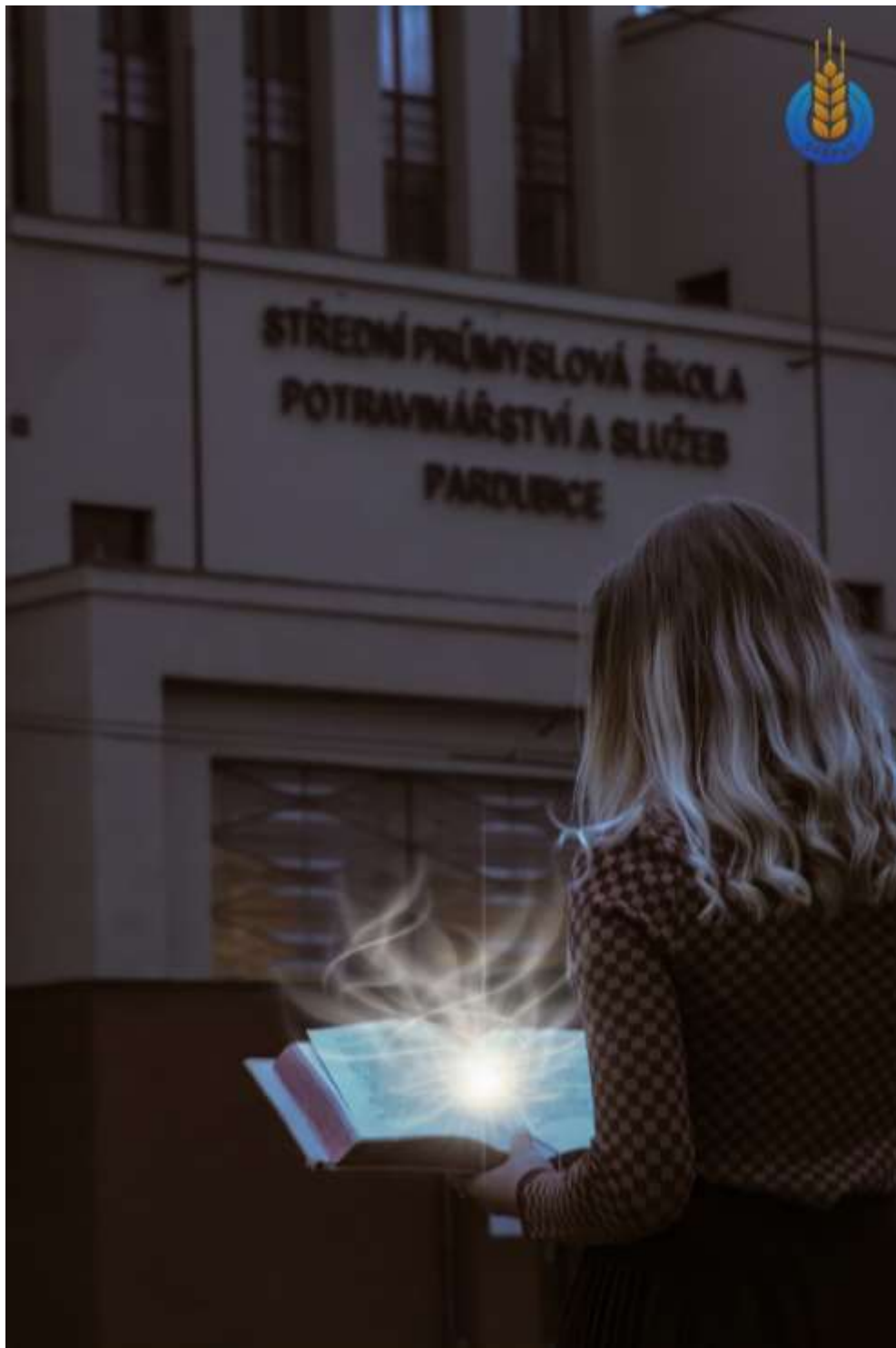

POTRAVINA LITERÁRNÍ II

Sborník prací z literární soutěže ve školním roce 2021/2022

© Střední průmyslová škola potravinářství a služeb Pardubice, 2022.

Obsah

Předmluva	1
Výsledky soutěže	2
Je tohle opravdu konec? (Monika Sezimová)	3
Podzim (Kristýna Šrajbrová)	7
Oči vidí krásu, srdce cítí zkázu (Veronika Málková)	8
Cesta zpět (Nikola Junková)	11
Psí duše (Anna Morávková)	22
Durin a Dwalin (Johana Novotková)	25
Houba (Anna Chudobová)	27
Tiráž.....	30

Předmluva

Před více než rokem spatřil světlo světa první literární sborník naší školy, nazvaný *Potravina literární I*, který obsahoval příspěvky, jimiž obeslali naši studenti školní literární soutěž ve školních rocích 2019/2020 a 2020/2021. Nyní před sebou máte jeho pokračování nazvané poněkud neoriginálně *Potravina literární II*. Věříme, že originalita, jež chybí v titulu, je vynahrazena originalitou v samotných literárních pracích.

Ve školním roce 2021/2022 byly vyhlášeny dvě kategorie v literární soutěži – čistě literární (navazující na předchozí roky) a literárně-výtvarná. V první kategorii byly zadány čtyři fotografie, z nichž si měli žáci jednu vybrat a tou se inspirovat k napsání libovolného literárního dílka. V druhé, výtvarné kategorii byly zadány čtyři básně, k nimž měli žáci vytvořit libovolný výtvarný doprovod. Někteří vytvořili doprovod pouze k jedné básni, nejpracovitější příspěvek odevzdal Jiří Wilczák z třídy 1. NS, jenž výtvarně (fotograficky) doprovodil všechny zadané básně, nadto byl jeho výtvarný doprovod velmi kvalitně zpracovaný a Jiří se tak stal zaslouženým vítězem své kategorie.

Jednotlivé výtvarné počiny ze soutěže zpestřují tuto publikaci, a tak se jimi můžete pokochat, dopřávající si oddech mezi jednotlivými příspěvky slohovými.

Jsme jako vyučující českého jazyka a literatury velmi rádi za všechny studenty, kteří neváhají svůj volný čas věnovat literární, popřípadě výtvarné práci, a přejeme jim, aby jim toto nadšení do slovesného a výtvarného umění vydrželo. Necht' žije umění na „Potravině“!

Jaroslav Praisler, Zdeňka Kantorová, Blanka Stoupová, Romana Horáčková
vyučující českého jazyka a literatury na SPŠPaS

Výsledky soutěže

Kategorie literární

1. místo: Monika Sezimová, 3. B
2. místo: Nikola Junková, P3. A
3. místo: Veronika Málková, 2. A, a Anna Morávková, 2. B

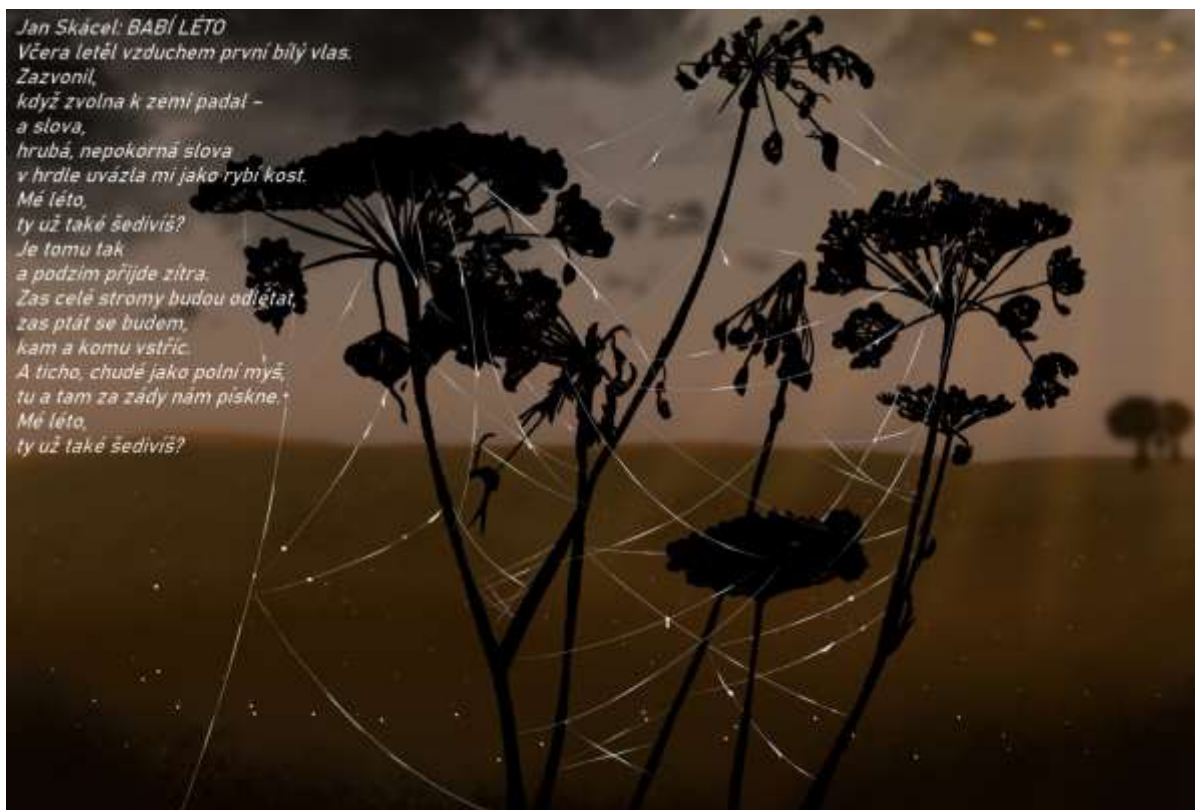
Pochvalu za účast obdržely Johana Novotková (2. C), Anna Chudobová (2. B) a Kristýna Šrajbrová (P2. B). Eliška Fialková (1. B) nebyla hodnocena kvůli nedodržení stanoveného zadání.

Kategorie literárně-výtvarná

1. místo: Jiří Wilczák, 1. NS
2. místo: Ondřej Hála, P3. A
3. místo: Zuzana Brožovská, P3. B

Pochvalu za účast obdržely Simona Taucová (P3. B) a Adéla Vodičková (P4. A).

V komisi soutěže zasedli Zdeňka Kantorová, Veronika Haklová a Jaroslav Praisler.

Ondřej Hála (P3. A): Ilustrace ke Skácelově básni Babí léto

Díla inspirovaná tímto snímkem:

Je tohle opravdu konec?

Monika Sezimová, 3. B

Sedím na posteli, hledím z okna, padají tam první sněhové vločky. Normálně to přijde člověku kouzelné až romantické. Mně ne, marně vzpomínám na dny, kdy jsem byla malý špunt, kterému se před očima střídalo jedno magické období za druhým. Kde jsou ty časy, kdy jsem si hrála celé dny a nevnímala bolest? Kam jen ty roky odplynuly.

Zase sama, sama jen já a moje myšlenky. Hlavou se mi honí celý můj život. Je tohle to, co chci vážně udělat? Chci takhle dát sbohem lidem? Co když mě má přeci jen někdo rád? Ne, blbost. Zavrtěla jsem hlavou. Kdo by měl mít rád člověka, jako jsem já. Kdo by sakra měl rád osobu, která nikdy nikomu nepomohla, pořád kolem sebe jen kopala a nikomu nevěřila. Když nad tím tak přemýšlím, byl vůbec někdo, komu jsem ve svém životě věřila tak moc, že zlomil veškerou mou vůli lidem důvěřovat? Možná.

Zvedla jsem své rozklepané unavené tělo a vyšla z pokoje, byla noc, všichni už spali. Nikdo, kdo by mě v tomhle mohl zastavit. V rukou pod mikinou skrývám lano. Lano, které mi dnes pomůže na druhý břeh. Není to to jediné, co nesu na ruku. Jizvy. Jizvy, které mi připomínají mou minulost, můj první neúspěšný pokus, mé první myšlenky. Na laně jsem měla už z domu uvázanou katovskou smyčku. Naposledy jsem se koukla z okna, jindy bych se rozplývala nad nádhernou zasněženou peřinou Pardubic. Dnes nic, prázdno stejně jako posledních pár měsíců – nebo roků? Nevím už ani. Naposledy jsem překontrolovala, že jsem to lano pořádně upevnila a nespadnu, hned co se zhoupnu. Oprátka na krku a mé poslední minuty na tomhle světě. První zhoupnutí, nepříjemný pocit na krku, nemohla

jsem dýchat. Škubala jsem sebou, poslední záchvěvy pudu sebezáchovy. Tma. Konečně kýžená tma a prázdno. Cítila jsem se tak moc lehká a hrozně šťastná.

Najednou se přede mnou zjevila velká postava, v kostnaté ruce svírajíc kosu, na řetězu okolo pasu visel notes. Tvář neměla. Najednou se prázdňem rozlil burácivý hlas: „Vítej zde v nekonečném temnu a běsu, Hádes je dobrý vládce.“

„Jsem opravdu mrtvá,“ byla první myšlenka, co mi prolétla hlavou. „Ne! Nejsi, jsi na místě, ze kterého je ještě návratu. Když se lidé dostanou sem, jsou to lidé, o kterých ještě není úplně rozhodnuto, že je zde jejich místo. Jo a tady neexistuje nic jako myšlenka, vše, co si jen budeš myslet, každá tvá myšlenka, kterou řekneš, já uslyším. Opatření od Háda,“ dokončila svým burácivým hlasem smrt svůj poměrně dlouhý monolog. „Pojď, musím ti něco ukázat.“ Smrt mi podala ruku, protože jsem pořád seděla na zemi. Vlastně jsem seděla na ničem, tohle místo je vzduchoprázdno. Lehce se má duše vznášela.

Všude kolem nás byly obrazovky, na kterých se odehrávalo to, co se dělo v každém koutě světa. Došlo mi, že to je pracovní smrtky. „Jak to všechno stíháš? Jak stíháš být se mnou tady, a ještě odbavovat duše?“ „Jednoduše.“ Ukázala na počítač, kde byla kamera zaměřená na cosi, co vypadalo jako gate na letišti. „Dokonce to funguje i na stejném principu.“ Pořád si nemůžu zvyknout, že vše, co si myslím, smrt slyší. Najednou mě chytla její kostnatá ruka a táhla mě někam za sebou. Nikam se mi nechtělo. Představovala jsem si, že člověk po smrti zažívá jen už věčný klid a nic, a hlavně nikdo ho neotravuje tím, že ho furt někam tahá. Teda když jsem ještě žila, ráda jsem chodila na procházky, a hlavně s sebou tahala ostatní lidi. Měla jsem blbou náladu. „Lidé přichází s náladou, v jaké zemřeli.“ U slova *zemřeli* naznačila gestem uvozovky; povzdechla jsem si. Najednou jsme byly v Broumově, prolétaly jsme zasněženým hřbitovem. Oklepala jsem se zimou, přeci jen je to na horách a přeci jen letos napadlo dost sněhu. Doletěly jsme před pohřební sň. „Pojď, každou bytost beru na její pohřeb, taková odvěká tradice.“

„Oukej,“ povzdechla jsem si sama pro sebe. Najednou se začali trousit lidé v černém. Sál se naplnil. Na stupínek vedle otevřené rakve, kde leželo mé já, se postavil nějaký řečník. Začal o tom, že můj život byl moc krátký a kolik dní jsem ještě mohla mít před sebou a plnit si své sny. Seděli jsme v první řadě, prý kvůli zážitku. „Nikdo nás tu nevidí? Nikdo necítí duchy?“

„Ne, nikdo tě nevidí ani neslyší, jsi pro ně jen vánek, klidně se zvedni a běž se s nimi rozloučit. Sama jsi tohle chtěla, nemám snad pravdu?“ „Máš,“ hlesla jsem.

Zvedla jsem se, obcházel jsem řady a u každého se pozastavila. Chtělo se mi brečet, vlastně já opravdu brečela. Každému jsem řekla pár slov, bylo to divné, nikdo mě neslyšel a nikdo se ani nepodíval mým směrem. Najednou jsem došla k lavici, kde sedělo pár dívek a chlapců. Rozbrečela jsem se ještě více. Byli to totiž lidé, kteří mi nabízeli pomoc, když mi bylo špatně. Začalo mi docházet, že já sakra budu někomu chybět. Vůbec mi nedocházelo, že by se kvůli mému odchodu mohl někdo trápit. Byla jsem sobecká. Sedla jsem si k nim. Jen jsem potichu brečela a vnímala slova přednášejícího. Přišla ke mně smrt. „Pojď, musíme už jít, máme toho spoustu na práci!“ S odporem jsem se zvedla a následovala postavu přede mnou. „Můžu ještě něco udělat?“ Měla jsem v očích slzy. „Jistě, poslední přání před úplným zemřením je samozřejmost.“ Zmizela. Toulala jsem se po Broumově

a vzpomínala, usadila se na svůj oblíbený kopec, kam jsem chodila vždy, když jsem byla v depkách.

Nakonec jsem zamířila do svého dětského pokoje. Seděla jsem na posteli a naplno propadla breku. Byly tu vyvěšené fotky, které jsem měla s kamarády, rodinou, spolubydlíci na intru. Obcházela jsem celý svůj pokoj. Bylo mi strašně. Najednou se za mnou objevila smrt. „Chápu,“ řekla jsem a otočila se na smrt. „Počkej. Nechceš si vzít něco na památku?“

„Asi.“ Otočila jsem se a ze stěny vzala jednu fotku, která pro mě hrozně znamenala. Byla jsem na ní já, moje nejlepší kamarádka, naše spolubydlíci a moji nejlepší kamarádi ze školy, kteří mě vždy tahali z většiny mých depresivních nálad a chránili mě před ostatními. Byli tu pro mě vždy, když jsem to potřebovala. Vždy, když jsem potřebovala obejmout, mohla jsem za nimi kdykoliv dojít.

„Nechce se ti, co?“

„Popravdě ne, nechápu, jak jsem se mohla takhle rozhodnout. Takhle být sobecká k posledním lidem, co to se mnou nevzdali. Zklamala jsem je, a hodně. Kdybych žila, zabili by mě za to.“

„Sama sis to vybrala,“ dostalo se mi odpovědi.

„Já vím.“ Najednou jsme se ocitly na tom místě, na kterém jsem se objevila, když jsem se oběsila. „Vrátná měla infarkt, ale bude v pohodě.“

„Za to můžu já.“ Já jsem tak blbá. Začala jsem létat v kolečku, dokud mě nezastavila smrt tím, že mě chytla za rameno. „Jak se ti to líbilo?“ „Ne, nelíbilo. Asi lituji svého rozhodnutí,“ zhodnotila jsem svůj čin s vědomím, že tohle je konečná. „Víš, ty sem nepatříš, patříš tam nahoru mezi své kamarády, máš celý život před sebou. My dvě se setkáme až za hodně let. Koukala jsi do rakve?“

„Ne, proč?“ skočila jsem smrti do řeči.

„Bylo tam tvé 98leté já. Takhle dlouho budeš ještě žít. Chápeš? Užívej si to, dokud můžeš.“ Hleděla jsem do tmavého cosi, co bylo místo obličeje. Kápi najednou sundala. Celé tělo se proměnilo. Stará žena. Už vím! Má prababička z Lomnice nad Popelkou, která umřela, když mi byl rok! „Babi!“ Silně jsem ji objala.

„Děvče, běž, já tu na tebe počkám ještě pár let.“

Najednou jsem cítila chlad a tvrdé cosi pod sebou. Něco nebo někdo stlačoval můj hrudník a prosil, abych se probrala. Otevřela jsem oči a někdo, kdo byl nakloněný nade mnou, mi něco říkal. Hučelo mi v uších a viděla jsem rozmazaně. Byla mi hrozná zima. Zase tma. Probrala jsem se až ve své intrácké posteli. Na jejím okraji seděla jedna moje spolubydlíci, bylo vidět, že má na krajíčku. Nějak jsem si sedla a opřela se o potravinovou skříňku, co mám u postele. Najednou mi došlo, že jsem opravdu živá. Bylo mi mizerně, zabalila jsem se ještě více do deky a obě jsme mlčely. Po chvíli usnula. Najednou jako kdybych měla energie na maraton. Přikryla jsem ji ve své posteli a ze šuplíku vytáhla camelky. Otevřela jsem potichu dveře na chodbě na balkonek a jednu si zapálila. Přemýšlela jsem úplně o všem. O celém svém dosavadním životě.

Vždy, když začala jedna z nich a chtěla vědět, co se stalo, že jsem se k něčemu takovému rozhodla, snažila jsem přejít k jinému tématu. Jen jednomu člověku se s tímhle budu moct svěřit. Není to ani smrt, ani moje spolubydlící. Vlastně ani nevím, kdo to je, protože jsem zatím tu osobu nepoznala.

Simona Taucová (P3. B): Ilustrace ke Skácelově básni Modlitba za vodu

Podzim

Kristýna Šrajbrová, P2. B

Když mi bylo tolik, jako je teď vám, chodila jsem se svým prvním klukem. Byl to nejhezčí kluk z města a všechny holky mi ho záviděly, byl chytrý, hodný a po večerech mi hrál na kytaru. Poznali jsme se vlastně náhodou, když do mě jedna paní strčila v MHD a já mu spadla přímo do klína, vystoupili jsme na stejné zastávce a on mě doprovodil domů. Rozuměli jsme si hned od začátku.

Dlouhou dobu jsme byli jen přátelé, chodili jsme na zmrzlinu, krmit kachny nebo do parku, kde jsme dlouhé hodiny seděli na lavičce a povídali si o všem možném. Jednoho dne jsme si na té lavičce dali i naši první pusy a od toho momentu už to bylo jen hezčí a hezčí. Všechny naše peníze, které jsme si poctivě vydělávali na brigádách, jsme utráceli za výlety, koncerty a festivaly.

Ale pak se něco změnilo, měl na mě mnohem méně času než předtím, dokonce jsem měla pocit, že se mi vyhýbal. Začal propadat z předmětů, ve kterých předtím exceloval, často do školy vůbec nepřišel nebo v půlce výuky prostě odešel, vracel se domů až pozdě v noci a utíkal z domu uprostřed noci. Jeho rodina začínala být bezradná a já ještě víc.

Jedné podzimní noci utekl z domu a už se nevrátil. Nikdo netušil, kam šel nebo jestli se někdy vrátí. Často jsem chodila na naši lavičku v parku, seděla jsem tam dlouhé hodiny a doufala, že přijde nebo že ho aspoň zahlédnu mezi těmi lidmi. Furt jsem přemýšlela, kde může být a hlavně proč.

Trvalo to od října do ledna. Pak se objevila v televizi zpráva o klukovi, který se utopil v řece nedaleko naší lavičky. Byl pod ledem několik dní. Když ohledali tělo, zjistili, že byl podvyživený, zmlácený a po těle měl jizvy po vpichách. Podle všeho fetoval už dlouho. Nikdo nevěděl, jak se to stalo, ale bylo dost možné, že si dal dávku, skutálel se z kopečka a utopil se. Nebo že ho tam někdo dokonce strčil, nejspíš kvůli penězům nebo dávce.

Byl to můj přítel.

Oči vidí krásu, srdce cítí zkázu

Veronika Málková, 2. A

Tolik mi chyběla... Cítil jsem se tak osaměle... Proč jen mě takto opustila? Byli jsme tak dokonalé sehraná dvojka! „Proč?! Jaký byl důvod, že jsi nezkusila ani bojovat?! Měli jsme před svatbou...“ Padl jsem na kolena u jejího hrobu. „Vivien... Lhala jsi mi v něčem? Nebo jsi mi něco zatajila? Přeci za týden jsme se měli brát, vybírala sis své šaty. Nechtěla jsi mi nic říct, prý aby nám to nepřineslo neštěstí... Chtěli jsme mít děti... Ivánka a Lucinku... Zapomněla jsi? Doufali jsme, že Ivánek bude po mně, ale očka bude mít krásně modrá jako ta tvá a Lucinka po tobě, pouze mé smaragdy... Nevzpomínáš si? Mysleli jsme tak na naši budoucnost, že nám to musela přítomnost překazit.“

Zlomeně jsem se zasmál. „Představovali jsme si, jak naše děti budou říkat svá první slova, jaké budou mít pokojíky a co asi budou mít rády, až přijdou na svět... Věř, že bych už dávno byl tady vedle tebe mrtev, ale přeci jsme si koupili mazlíčky. Nemůžu ty dvě malinké chlupaté kuličky nechat tam samotné, nemohou za to... Nevěřil jsem na reinkarnaci a vím, že tak to nefunguje, ale prosím, reinkarnuj se do jednoho z nich. Moc tě prosím, je to těžké necítit tu vinu. Mohl jsem... Já mohl! Kdybych nebyl tak slepý... Proč jsem neviděl tvou bolest? Nevšiml jsem si, že je pro tebe život těžký... Byla jsi mým světlem, přestože tvé pomalu zhasínalo. Věřím, že bychom si poradili, našli bychom řešení... Ale místo toho jsi viděla smrt jako jediné řešení!“

Nechal jsem slzy pomalu stékat po svých tvářích. Bolelo to, uvnitř moje srdce trpělo. Bylo celou dobu něco špatně, nebo se to jen lusknutím prstu změnilo? Mám tolik otázek, nikdo mi nechce nic říct. Doktoři tvrdí, že pokud nejsem manžel nebo rodina, nedají mi její zprávu... Její rodiče mě nemají taky nemají dvakrát v lásce a teď mě viní z její smrti. Nedívám se jim, jediné, co cítím, je bolest a vina, že jsem tam pro ni nebyl. Proč jsem jen souhlasil s tím přesčasem v práci? Mohl jsem tam pro ni být, třeba bych ji stihl zastavit. Myslela na mě, když udělala to radikální rozhodnutí... Použila tu šumivou bombu do koupele, co jsem jí koupil k narozeninám. Bylo to krásné balení s vůní růží. Vypadala opravdu krásně, ležela tam ve vodě, kolem ní růžové kvítky. V tu chvíli jsem si myslel, že to pro mě bylo překvapení, avšak to mi vydrželo jen pár vteřin. Všiml jsem si černé šňůry vycházející z vany. Hodila si do vany fén... V naději jsem zavolal záchranku, ale bylo příliš pozdě.

Hlasitě jsem zavzlykal, chtěl jsem domů. Někam se jen zavřít nebo opít a už nikdy nevyjít ven. Zvedl jsem hlavu. Slunce by mělo brzy zapadat. Vstal jsem a rozešel se. Nedíval jsem se na cestu, hleděl jsem na betonový chodník, než jsem šlápnul na pro mě známou cestu. Zvedl jsem hlavu, bodlo mě silně u srdce. Ta lavička... Naše místo... Seznámení, které neustále všichni komentovali slovem „kliše“. Bylo to obrovské kliše, ale to nejlepší, co se mohlo stát.

Tento park je velmi oblíbené místo matek, studentů, důchodců a bohužel i opilců. Miloval jsem krásné letní dny, kdy jsem si s ledovou kávou sednul na oblíbenou lavičku a upíjel. Toho dne mi ale do klína přistála kráska na bruslích. Káva skončila více na ní. „Proboha, pardon!“ Chtěla se postavit, ale vypadalo to, že jí to s bruslemi na nohou tolik nepůjde. Postavil jsem se tedy s ní. „Já se omlouvám, jste celá od kávy.“ Podívala se na sebe a zabručela. Pousmál jsem se. „Pokud mohu, tak jako omluvu vám nabízím, že s vámi rád

půjdu do obchodu s oblečením.“ Podívala se na mě a chvíli váhala, ale pak kývla. Nechal jsem ji, aby si vybrala, co chtěla, a trochu jsem jí pomáhal. Nakonec si vzala delší sukni a tričko s krátkým rukávem.

Usmál jsem se. „Sluší vám to.“ Se stydlivým úsměvem pootočila hlavu. Rozloučil jsem se a byl na odchodu. „Počkat! Pane, jen – potkáme se někdy ještě, abych se vám mohla i já omluvit?“ Podíval jsem se na ni. „Pokud budete chtít, jsem v tom parku skoro každý den na stejné lavičce.“ Usmála se a kývla. Tolikrát jsem se tam s ní potkal, smáli jsme se spolu. Poprvé jsme se na té lavičce políbili... Pamatuji si přesně ten den, kdy jsem se jí vyznal. „Vivien, já... Uhm no...“ Stiskl jsem víčka a do tváří se mi nahrnula červeň „Miluju tě!“ Čekal jsem, odpovědí mi byl ale jen smích. Otevřel jsem oči a viděl jsem, jak se mi s rudými tvářemi směje. Pohládila mě. „Já tebe taky.“ Začal jsem se usmívat, jako kdybych byl na omamných látkách. Jemně mě políbila a já jsem spokojeně zavřel oči.

Zkřivil jsem rty do smutného úsměvu. „Tady... Proč jsme nemohli mít víc času? Přál bych si mít s tebou víc času. Uteklo to až příliš rychle. Vraťme se do těch krásných chviliek. Chci zase slyšet tvůj smích, má lásko. Byla jsi úžasnou změnou v mém životě.“ Podíval jsem na ty dvě osamocené lavičky. Slunce pomalu zapadalo, vzpomněl jsem si, jak jsme si tu jednou udělali fotku. Bylo to na naše výročí... Vytáhl jsem telefon a vyfotil to místo. Krásná to fotka, liduprázdný park s osamocenými lavičkami. Slunce, které tomu dodává úchvatnou atmosféru... Takové kouzlo okamžiku. Kdyby jen někdo další znal příběh této fotky... Dívali by se na ni jiným pohledem a se zlomeným srdcem.

Adéla Vodičková (P4. A): Ilustrace ke Skácelově básni Modlitba za vodu

Roman Hašek: Podzim duše

Park sežloutl a stichl již v tom teskném umírání
a ohně dávno vyhaslé víc nedovedou vzplát;
zní z šedých polí večerem vran drsné krákorání
a v luzích k dálkám rozpjatých i bledý ocún zvad'.

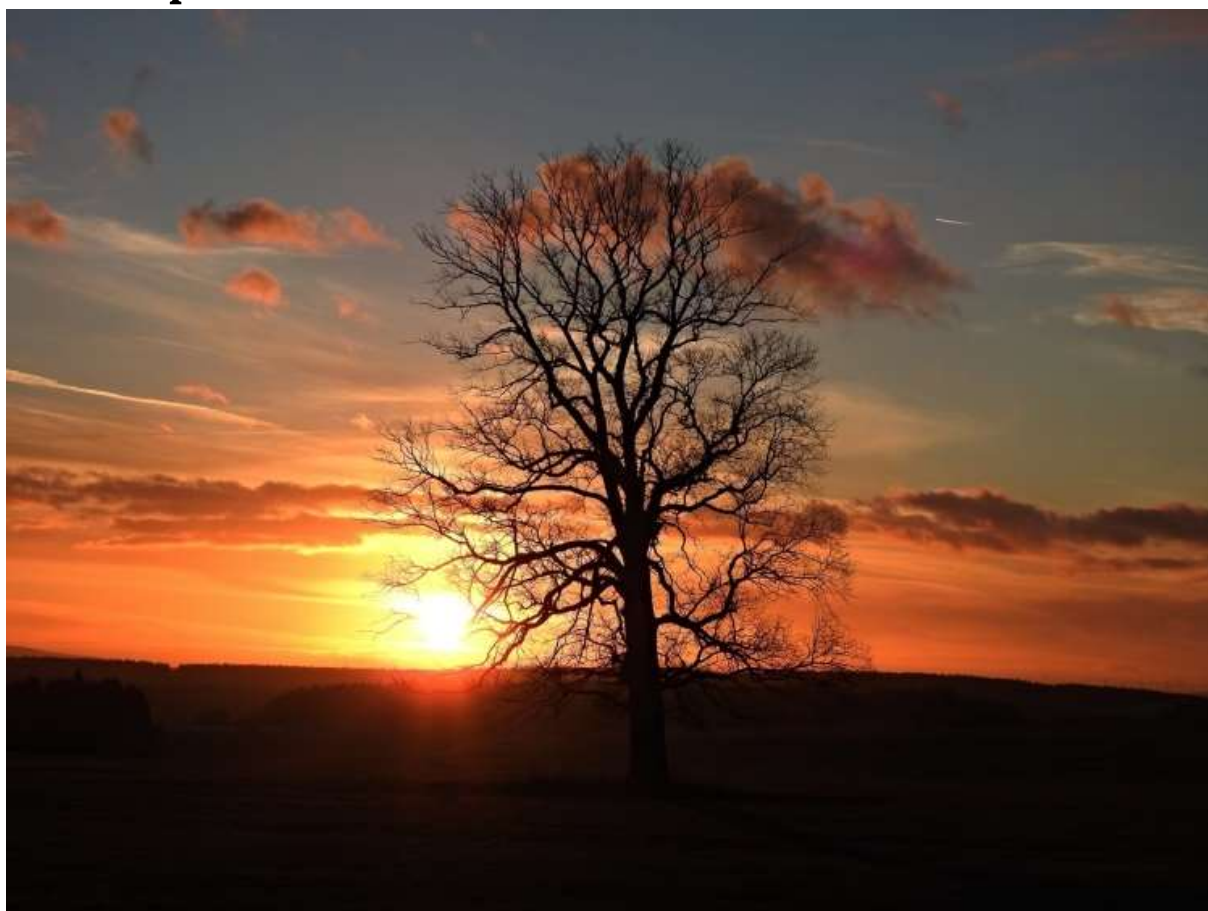
Jsou pustý moje komnaty, kde těžké vůně táhly,
a v zádumčivém orchestru ztich' akkord vítězný,
stesk padá v celý zámek můj, stesk dusivý a táhlý,
pro umučené naděje, pro odchod Princezny.

Oh, kde ty písňě vášnivé, jež zmíraly v noc kdysi!
Můj Bože, je mi líto tak těch tónů doznělých! –
Nad vysílenou krajinou mrak olověný visí
a zvolna, zvolna do zahrad se snáší vlhký sníh.

Foto: Jiří Wilczák, 1. NS

Díla inspirovaná tímto snímkem:

Cesta zpět

Nikola Junková, P3. A

Odpolední vyučování je nudné a s trochou nadsázky dá se říct nekonečné. Jedna rozměrná místnost, několik řad lavic a tři tucty mladých lidí, kteří namáhají mozkové buňky nad úlohou ze stereometrie, neboť se právě koná seminář z matematiky. Ve třídě je cítit soustředění několika hlav a snaha správně vyřešit zadanou úlohu. Ovšem pocení se nad tělesovými úhlopříčkami by mohlo po chvíli jednoho přestat bavit, a tak by bylo třeba věnovat se zajímavějším věcem. Například s podepřenou hlavou sledovat dění za velkým oknem a dívat se na budovy, vysoké ocelové věže, které se vypínají vzhůru, jako by se ostrou špičkou chtěly zabodnout do modrého nebe bez mráčku. Venku jich je spousta, některé připomínají jehlan, další spíše kužel, jiné mají tvar zkoseného kváдру. Skla oken těchto obrovských věží odrážejí ostré paprsky slunečního svitu podobnou intenzitou jako zrcadla. Zde sídlí kanceláře a laboratoře. Hromady manažerů a vědců spolu s vedením města tu pracují na zlepšení života ve městě a možná i ve světě. Zkoumají a vyrábějí nové materiály, snaží se prodloužit život, zamezit hladomoru a ukočírovat přelidnění. Je toho spousta. Každý den to žáci slyší: „Když se budete dobře učit, možná budete právě jedni ze zlepšovatelů života celé lidské společnosti.“ Anebo taky ne. I v tomto světě se dá uplatnit jako pěstitel nebo čistič. Vzhledem k tomu, že je vše z větší části automatizované, jde spíš o sledování strojů, zda odvádějí práci dostatečně dobře a jestli nevynechaly nějaké to

smítko. Právě pod třpytivými věžemi se trmácel jeden takový stroj, který smetl veškeré nečistoty pod dohledem pověřené osoby – čističe. Pomalu se sunul po bílé dlažbě a pracovník v šedé uniformě ho s vážným výrazem sledoval drže ovládací pádlo, kdyby náhodou něco neklaplo. Zato pěstitelé to mají jiné. Pracují na periferiích města v obrovských sklenících, aby zajistili obživu několikamilionové metropoli.

„Diano!“ zaznělo z přední části třídy. Černovlasá dívka v zadní lavici vytržená z hlubokého zamyšlení sebou trhla. Otočila hlavu směrem dopředu, její tmavé vlasy jí přejely po ramenech a velkýma očima se upřela na starší ženu.

„Zase nedáváte pozor! Soustředte se, chce to trošku disciplíny,“ řekla klidným, přesto káravým hlasem.

„Ano, madam.“ Zadívala se do studijního tabletu, jen aby se neřeklo. Cosi si tam čmárala a čekala na poslední zvonění. Nikdy nechápala, že stroje, které dělají snad všechno, se neosvědčily i při výuce.

„Dneska to byl celkem děs, co? Ještě že už je konec!“ prohodila Diana, zatímco se se svou spolužačkou Ane procházela po jedné z velkých tříd města, hlavních tepen v tomto velkém živém pulsujícím oběhu plném obyvatelstva, které se proplétají mezi stříbrnými mrakodrapy.

„Ani bych neřekla,“ odvětila vysoká blondýnka s dlouhým copem a usmála se: „Bývá to i horší.“

„Asi jo,“ odpověděla ne příliš přesvědčivě Diana. Už se nemohla dočkat, až si dá chutnou limonádu, kterou podávají úplně na konci třídy. Proto mírně přidala do kroku. Naposledy, když byla s Ane na limonádě, potřísnila si přeslazeným nápojem béžovou školní uniformu. Skvrnu si poté musela zakrýt aktovkou a rychle se odplížit domů, aby náhodou své prestižní škole nedělala ostudu.

„Snad se ti nepříhodí to, co minule,“ popíchlá s úsměvem Dianu Ane.

„No jo už, ty rejpalko!“ rozšklebila se Diana a ještě víc zrychlila. Vážně měla chuť na sladkou pestrobarevnou kapalinu v kelímku. V tu chvíli se před nimi v dálce ozvaly jakési hlasité rány. Výbuchy a zvuky roztržitého skla. Nespočet lidí se zmateně pozastavovalo a ohlíželo. Bylo to dost daleko, takže je nezachvátil ani tak strach jako zvědavost, co se vlastně děje. K havárii došlo až za třídou. Co nevidět přijely záchranné složky. I když jsou obdobné incidenty na denním pořádku, vždy je to trochu zvláštní pocit. Někomu evidentně zase přeskočilo a dělá nepořádek. Obě dívky zpomalily a s mírným údivem se na sebe podívaly, jako by hledaly odpověď na to, co se vlastně děje. Oční kontakt jim vmžiku přerušil vysoký nepřítomně tvářící se mladý muž v odrbaném starém po kolena sahajícím kabátě s rázným kvapným krokem, jenž do nich vrazil, přinutiv je ho obejít. Zaskočené dívky se za ním ohlédly.

„Kam civíš?!“ opovážila se na něj zakřičet černovláska Diana. Mladík bez zájmu, jako by snad neslyšel, hnal třídou dál. Zmizel v některé z vedlejších uliček. Poslední, co děvčata zahlédla, byl cár jeho otrhaného tmavého kabátu, který zmizel za rohem. „Magor!“ ulevila si ještě jednou Diana. Ten rozcuhaný vysoký mládenec patřil do zvláštní skupiny lidí žijících na tomto místě. I přes své odpudivé zatuchlinou páchnoucí hadry, které jsou pro

tuto skupinu lidí typické, jde o neuvěřitelně důležité osoby. Alespoň se to tedy tvrdí. Bez jejich váženého souhlasu nesmí vedení města dát v platnost různá ustanovení a zákony. Vedení vždy musí konzultovat jednotlivé návrhy právě s nimi. Podaný návrh je prověřen. Poté rozhodnou, zdali ho schválí, nebo podají zpětnou vazbu vedení s požadavkem úpravy navrhovaného zákona, nebo ho rovnou zamítnou.

Říká se jim jasnovidci nebo také, ale to je spíše hanlivě míněno, kabátníci. Ve městě jich je jenom několik a navzdory svému odpuzivému vzhledu oplývají výjimečnými mentálními schopnostmi, jimiž přesahují všechny manažery, lékaře i vědce. Nikdo neví, co přesně celé dny dělají. Ani jejich rodiny to stoprocentně nevědí. Spekuluje se totiž o tom, že tito tajemní lidé umí vidět budoucnost. To by vysvětlovalo to, proč se potácí s nepřítomným ustaraným a unaveným výrazem. Údajně se jednou za čas uvedou do jakéhosi transu a sledují budoucí děje. Další teorií je, že dovedli sestrojít stroj času, který mají kdesi ukrytý a bedlivě ho střeží před vnějším světem. Díky němu mohou navštěvovat budoucnost, jak je libo, a pak se jednoduše vrátit zpátky do přítomnosti. Tak či onak pravou podstatu jejich poznávání nikdy nevyzradí, jsou pověřeni mlčenlivostí. Před nástupem do učení jasnovidců, což je možné uskutečnit nejdříve po nabytí plné svéprávnosti, je nutné podepsat smlouvu o mlčenlivosti. Tuto smlouvu zaštiťují vlastním životem. Učení trvá kolem osmi let, avšak vždy záleží na talentu žáka. Mladý muž, který dívky málem povalil na dlažbu, byl pravděpodobně ještě učeň.

„Nebýt jasnovidec, tak by nebyl zrovna špatný,“ nadhodila Ane. Diana se na ni trochu zachmuřeně podívala. „Jo, promiň vlastně...“

„To nic, vážně jsou zvláštní,“ usmála se Diana. Dnes se na limonádu nejspíš nestaví. Vrátil se do svých domovů dřív, než se setmí.

„Co se dnes stalo?“ zněla slova velkým tmavým sálem, odrážela se od stěn a tvořila tak ozvěnu.

„Došlo k incidentu v obchodu s potravinami v obvodu číslo devět. Byl dopaden muž ve věku jednatřicet let. Jednalo se o použití třaskavin. Byl označen za nepřítel.“

„Já říkala, že lidem z tady toho místa jednou hrábne,“ podrážděně řekla žena s rozpuštěnými vlasy sahajícími po pas a přiblížila se k železnému stolu se sklenicí vody. Pomalu sklenici vzala do ruky, aby si dopřála doušek.

„Madam Izaharová, vy tady nejste od kritizování tohoto místa, vy nám máte pouze schvalovat naše návrhy!“ zaburácel vzteky rudý plešatý muž v modrém saku a zapřel se do železného stolu.

„Vy mě stejně neposloucháte, je to jako mluvit do *dubu*.“

„Jako co?!“ zaburácel znovu, ačkoliv to skoro vypadalo, že už se uklidnil.

„Ale nic. Kdyby tu alespoň byly nějaké stromy, nějaká zeleň. Lidé by byli klidnější,“ položila sklenici na stůl a zahleděla se do prosklené úzké škvíry u vysokého stropu, kterou do haly vnikala slabá nit denního světla.

„Madam Izaharová, nebuďte směšná! Víte přeci, že na takové věci tu není místo. Od toho je divočina. V našem světě je potřeba praktických a užitečných věcí. Ne zbytečné zaplevelení keří! Vy jste užitečná.“ Začal jemněji: „Proč to říkám? Co jsem to vlastně chtěl?“

Jo jasně! Ještě jste nám neschválili zákon o humánním vypořádáním s defektními ehm... lidmi.“

„Neschválili?! My jsme ho ještě ani neprojednali. Nevíme, jestli ho vůbec schválíme!“ ostře se podívala na pana předsedu.

„Madam Izaharová, vy jste bezpochyby velmi inteligentní osobnost, nejlepší jasnovidka, kterou znám. Úžasná zástupkyně hlavního jasnovidce. Ale prosím, nedělejte věci, které vám nepřísluší! Jste tu pouze od schvalování nebo zakazování. Inovativní nápady nechte raději na někom jiném, každý má své místo a je dobré se ho držet. Ale rádím vám, spíš schvalujte, než zakazujte. Jinak se může stát, že ustrneme v jednom bodě a nebudeme se lepšit a rozvíjet. A to vy přece nechcete, ne?“ Pouze mlčela. „Přesně. Věděl jsem, že to pochopíte,“ přesunul se ke kovovým dveřím, ještě jednou se mlčky podíval na madam Izaharovou a odešel po dlouhé chodbě, jež byla chabě osvětlována tenkými zářivkami táhnoucími se za sebou jak světelný had. Podrážky bot mu klapaly po šedivých kachličkách. Postupně zeslabovaly, až ztichly úplně. Zase sama. Od temné chodby se pohled madam Izaharové vrátil zpět k úzké škvíře u stropu. Za sklem je velký svět žijící sám pro sebe. Tam venku je spousty nic netušících lidí. Spousty párů očí, jež se do ní zabodávají, kdykoliv projde. Dívají se na ni – na kabátnici. Ty oči se dívají na její hrubý kabát nevidouce, co se za ním skrývá. Vždy přivírá svá víčka. Hledí do tmy, do městského osvětlení, do deště... Tma i světlo zaslepí pohled, pohled zaslepí vše ostatní. Pochoduje davem nevidomých s duchem kdesi jinde. Za chvíli se vrátí domů.

„Ahoj, mami!“

„Ahoj, Diano,“ řekla s úsměvem a odložila si kabát: „Jak ses měla ve škole? Něco nového?“

„Ani ne.“

„Co táta?“

„Zrovna připravujeme večeři,“ dodala a odběhla na chvíli do kuchyně. Matka šla za ní.

„Ahoj, Kristýno,“ pozdravil ji vysoký vousatý muž s brýlemi a mrknul lehce spiklenecky na ni.

„Ahoj, Gabrieli, omlouvám se, zase jsem se zdržela.“

„V pořádku, máš toho poslední dobou hodně.“

Udělala dva kroky k němu a políbila ho na tvář: „Voní to skvěle... Ukaž, já to dodělám!“

„Ne, ty sed', my to dovaříme s Dianou, vid'?“ otočil se na Dianu.

„Samozřejmě,“ odpověděla dcera.

„No, jak myslíte, já se tedy posadím,“ řekla bez většího odporu a posadila se na židli u stolu. Co nevidět byla večeře na stole a mohlo se hodovat.

„Jak ses měl dnes v práci?“ zeptala se manželka svého muže.

„Ale... jsou trochu problémy s vedením. A ještě nějaké problémy se zásobováním,“ podrbal se na bradě. Vypadal nervózně. Skoro jako před léty, když se spolu seznamovali.

Z jasnovidky šel vždy respekt a trochu strach. Tehdy byl jediným, kdo se odvážil nahlédnout pod její skořápku. I když spoustu věcí nikdy nepochopí, tak ji miluje.

„To je jedno.“

„Chci to vědět. Děje se něco?“ naléhala.

„Jde o něco jiného.“

„O co?“ nenechala se odradit. Vždy byla tak neodbytná a umanutá. Manželův vážný výraz ji napověděl, že teď se o tom vážně nehodlá bavit. Ustaraně se na něj podívala a dál už nenaléhala. Pouze si hleděla chladnoucí večeře na talíři. Diana se nechápavě dívala a jen mlčela. Nasoukala do sebe poslední zbytky večeře a musela se jít připravit na nadcházející školní den. Příbory dřely o povrch talíře. Jinak bylo ticho. To ticho v bytě Kristýnu užíralo. Dva lidé s vážným výrazem ve tváři. Raději se sobě nedívají do očí. Co se mu honí hlavou?

„Tak co se stalo?“ opatrně začala.

„Diana.“

„Co je s Dianou?“

„A ty se mě ještě ptáš, co je s Dianou?“

„Myslím to vážně. Trávíš s ní víc času než já.“

„Ty ji tam vážně chceš vzít?“ podíval se jí do očí se smrtelně vážným výrazem. Hned pochopila. Nečekala, že to zase vytáhne. Myslela si, že už je to uzavřené téma na věky věků.

„I kdybych nechtěla, tak musím.“

„Je to naše dcera, Kristýno!“ klepal se mu hlas.

„Je to naše dcera a prošla testem,“ řekla pevným hlasem, „je k tomu předurčena,“ pokračovala, „a bude pod mým dohledem.“

„A bude mít zničený život!“

„To není pravda! Co to blábolíš? Vidíš to moc jednoduše.“

„Ty to vidíš jednoduše! Vždyť se na sebe podívej. Máš to těžký a ty ji do toho zatáhneš taky.“

„To nedělám já, ale systém.“

„Ale ty to tak chceš, vid’?“

„Je jí sedmnáct, za týden bude dospělá.“

„No a co?! To nemění nic na tom, že je to naše společná dcera!“

„Potichu, mohla by nás slyšet,“ naklonila se blíže ke Gabrielovi.

„Co je mi potom?!“

„Už jsme se o tom bavili tolikrát,“ dodala smířlivě.

„Já jen nechci, aby ji to postihlo jako tebe. Nemáš čas, děláš si starosti, všechno přede mnou tajíš a nic mi neříkáš.“

„Gabrieli.“

„No a kdy jí to chceš konečně říct? Narozeniny má za týden.“

Dobrá otázka. Už nejmíň tisíckrát přemýšlela nad tím, jak to své dceři sdělit.

„Řeknu jí to co nejdříve,“ uzavřela rozhovor a sebrala špinavé nádobí ze stolu. Gabriel ji vmžiku chytil za zápěstí.

„Jen mi slib, že se jí nic nestane.“

„Slibuji,“ odpověděla, jak nejvíc sebejistě mohla. I když byla trochu nesvá, že něco takového vůbec slibuje.

O týden později se zase Diana prochází s Ane.

„Tak co? Těšíš se na oslavu?“ Tázala se Ane.

„Jo, těším,“ odpověděla nepřiliš přesvědčivě, „spíš mi přijde divné chování rodičů, pořád se dohadují.“

„Jak to?“

„Co já vím? Poslední dobou to tak je. Ptala jsem se táty, ale nic mi na to nechtěl říct.“

„A mámy ses neptala?“

„Mám dojem, že je táta naštvanej na mámu. Nemá moc čas.“

„Jasný,“ chápavě přikývla Ane. V tom se ozvaly Dianiny hodinky.

„Máma!“ zarazila se překvapením Diana, když se podívala na displej hodinek.

Zvedla to a řekla: „Haló?“

„Ahoj, zlato, potřebovala bych se s tebou sejít.“

„Ovšem. A kdy a kde?“ koktala dívka vystrašená matčinou naléhavostí. Co jí jen potřebuje?

„U budovy Sněmu. Přijď co nejdříve, všechno ti vysvětlím.“

„Dobře, zatím.“ Zavěsila. „Co mi jen může chtít?“ Stále se zamyšleně dívala na hodinky.

„Tak už běž. Mně to nevadí. Na zákusek můžeme jít jindy,“ usmála se Ane.

„Promiň, Ane, vážně nevím, o co jde. Jindy si někam vyrazíme, jo? Tak se měj!“

„Taky!“ Zamávala Dianě a šla si svou cestou. Diana běžela na zastávku a tak tak stihla vlak, který jel k budově Sněmu. S oddechem se usadila, upravila si rozčuchané černé vlasy a dělala to, co vždycky dělá, když jede vlakem – dívala se z okna na skleněné věže.

Vlak zastavil a Diana vystoupila u budovy Sněmu. Jedna z nejstarších budov ve městě. Nebyla ani tak vysoká jako široká. Nebyla z oceli a ze skla, ale spíše z betonu. Okna měla ve třech řadách úzká a protáhlá. Usoudila, že tam příliš denního světla nebude. Jedna z nejstarších budov ve městě vyhlížela přísně, jako by ji chtěla do sebe uzavřít a sežrat. Před budovou stála její matka v šedém kabátě s vlasy staženými do drdolu. Diana pomalu šlapala po betonovém chodníku vstříč své mámě. Pořád netušila, co se děje.

„Ahoj, mami.“

„Ahoj, zlato, promiň, že je to takhle narychlo, ale musím ti něco říct.“

„Je to tak moc důležité, že jsi přerušila svoji práci?“ Dianina matka se zatvářila poněkud zahanbeně.

„Dnes ti je osmnáct, přeji vše nejlepší.“

„Ne, vážně, co se děje, mami?“

„Pojď se mnou,“ pokynula máma směrem ke vchodu do té děsivé budovy a udělala několik kroků tím směrem. Diana ji následovala nejistou chůzí. Matka dveře otevřela a vydaly se spolu po dlouhé tmavé chodbě osvětlené zářivkami. Chodbou zněl každý jejich krok. Předstoupily před další dveře. Podívaly se na sebe.

„Diano, nechtěla jsem ti to říkat předběžně, tak jsem to odkládala až do dneška. Nejspíš je chyba, že jsem tě na to nepřipravila. Víš, během školní docházky se na dětech provádějí různé testy.“

„Jaké testy?!“

„Nech mě mluvit!“ řekla matka a hlasitě polkla, „ty testy se provádějí od brzkého věku. Už v předškolním věku se děti testují. Testování je prováděno tak, aby nebylo možné odhalit, že je to test. Nejedná se tedy o nějaký kus papíru s vyplňovačkou. Většina dětí dopadne stejně – neúspěšně. Ale některé...“ Dveře se otevřely do velkého sálu. Byly zde stupínky, na kterých seděli členové zasedání. Bylo jich tam okolo padesáti. Všichni se dívali jejich směrem. Tváře členů jako by byly vytesány z mramoru – ani se nehnuly, any koutkem necukly.

„Slečna Diana Izaharová necht' předstoupí před hlavního jasnovidce pana Izhamaela Elidada.“

Podívala se na stupínek naproti ostatním stupínkům. Stál tam jeden stůl, za ním seděl postarší muž s tmavými vousy, které mu kryly jeho vráscitou tvář. Jeho temně hnědé oči se zabodly do jejích očí, jako by jí hleděly do duše. Vyčkával na ni, až se odváží přijít. Na stole před starým hlavním jasnovidcem ležel jakýsi papír. Už jí to začalo docházet. Vlastně to celou dobu tak trochu tušila. Ona je taky jasnovidka! Ohlédla se za matkou. Ta sklopila oči a dívala se k zemi. Opět se otočila na starce. Odvážně vyšla po schodech na stupínek a přišla ke stolu. Teď přijde ta část, kdy se budu muset zavázat k mlčenlivosti, problesklo jí hlavou.

„Slečno Diano Izaharová, pročtete si, prosím, podmínky pro přijetí do učení. První podmínka již je splněna, tou jest obstát při zkouškách,“ pravil starý muž. Diana pohledem přejela po jednotlivých sloupcích s podmínkami. Skoro všechny už znala. Navíc jí nic jiného nezbývalo. Ona prostě musí být jasnovidkou! Podepsala smlouvu a odhodlaně se otočila čelem k jasnovidcům.

„Tímto slečnu Dianu Izaharovou vítám v řádu jasnovidců jako učnici pod vedením Kristýny Izaharové!“

Diana se za potlesku uklonila.

Po slavnostním uvítání v cechu jasnovidců se Diana usadila na schod před budovou Sněmu a dívala se do prázdna. Jak teď bude vypadat její život? Bude se scházet s Ane? Zároveň se těšila na všechna tajemství jasnovidců, která se před ní budou odhalovat. V tom rozjímání ji zaskočila její matka – Kristýna Izaharová. Čapla ji za ruku.

„Pojď, musím tě někam vzít.“

„Teď?“

„Ano, teď!“

„Proč jsi mi to neřekla?“

Matka hluboce vzdychla: „Odpusť mi to, nechtěla jsem tě hned zatěžovat.“

„Kdy se na to přišlo, že mám vlohy?“

„Ve tvých čtyřech letech.“

„Za tak dlouhou dobu jsi mi nic neřekla?!“

„Vždyť ti říkám, že se omlouvám,“ vyjekla, „odpusť, odpusť mi to.“ Posadila se na schod vedle Diany a oběma rukama se popadla za hlavu tak divoce, že si rozcuchala drdol. „Bylo to ode mě hrozné, chtěla jsem tě ještě chvíli od toho držet dál.“ Obě mlčely.

„Tak kam že mě to musíš vzít?“ zeptala se Diana.

Vlakem spolu odjely až na kraj města. Přistoupily spolu k jednomu malému podzemnímu domku. Máma otevřela železná vrata a vešly dovnitř. Obě stály před podivným vozem. Dianě se leskly oči. Dech se jí zrychlil samotným vzrušením, srdce měla až v krku. Nemohla uvěřit tomu, co vidí.

„Ne, to není možné.“

„Co není možné?“ překvapeně se na ni podívala matka.

„To je přece... to musí být... stroj času?“

Nad tím se máma nemohla udržet smíchy.

„Ale kdeže, ten nemáme,“ mávla rukou.

„Ale... tak jak? Jak to tedy děláte? Meditujete?“

„Co to povídáš?“

„No, jak cestujete z přítomnosti do budoucnosti?“ ptala se Diana, zatímco matka kontrolovala vůz.

„Tak snad nám to nechcípne. Můžeš si nastoupit,“ řekla a otevřela dveře.

Diana opatrně nastoupila dovnitř a usedla na sedačku. Máma si sedla vedle ní za volant.

„Uvidíš, jak cestujeme,“ usmála se a nastartovala.

Jely po cestě se samými výmoly. Vůz neustále drncal. I když to nebyl stroj času, pro Dianu to bylo něco naprosto nového. Míjely velké skleníky, kde neustále pracovali přestítelé. Míjely i doly s horníky. Celý svět jako by se rázem změnil před očima. Už nikde neviděla skleněné věže a čisté chodníky. Najednou se před ní otevíralo něco nového. Slunce už zapadalo, vysvitly první hvězdy a dostavila se noc.

„Kdy už tam budem?“

„Za chvíli, jen ještě budeš muset počkat.“

Život jasnovidce je hodně divný. A dost unavující. Cestovat v pochybném voze, který neustále jenom drncá, to už je lepší být doma v teple. Tohle musí být ta nejhorší práce vůbec, pomyslela si a zavřela oči.

„Vstávat!“ zatřásla s ní matka.

Diana sebou cukla a rychle otevřela oči.

„Co je? Kde jsme?“

„Jsme na místě.“

Už svítalo. Diana vystoupila z vozu. Rozhlížela se kolem. Všude samé sutě, základy, které zbyly po domech, a několik vysokých komínů, které sice vydržely, ale vypadaly, že co nevidět prohrají souboj s gravitací a sesypou se k zemi. Pomalinku našlapovala po dlažebních kostkách. Nechtěla nic říkat, aby nerušila posvátné ticho, které zde panuje. Procházely tajuplným místem. Všude samé polorozpadlé zídky, kolem nich suchá tráva. Così v trávě zašustilo. Mihla se v ní jakási černá věc – nějaké zvíře, nejspíš šelma. Diana si jí hned všimla. Zakřičela: „Co to je?!“ a chytla mámu za paži.

„To nic, toho se neboj, neublíží ti. Je to jen *kočka*.“

„*Kočka?*“

„Ano, naprosto neškodná záležitost.“

„Aha,“ vyhrkla ze sebe ještě vystrašená Diana. Malá šelma už byla kdesi pryč. Obě ženy procházely kolem zchátralé opuštěné továrny. Na budově nezbyl snad už žádný kus omítky – všechno opadalo.

Měla vysklená všechna okna, povalovaly se tu střepy. Uvnitř jistojistě budou nějaké zrezivělé stroje. Před továrnou stál cizí vůz.

„Někdo tu s námi je,“ vyděsila se Diana ještě více.

„Já vím, neměj strach,“ uklidnila ji máma. Mířily si to kolem zpusťované budovy do strmého kopce k louce. Tráva kolem byla nízká, teprve začínalo jaro. Uprostřed louky stál v mlze vysoký strom – již mrtvý strom. Kolem něj stáli další lidé, všichni oblečení v nehezkých kabátech. No jasně, jasnovidci. Kolem stromu tvořili půlkruh a hleděli směrem ke středu. Diany ani její matky si vůbec nevšimli. Prošly skrz skupinu lidí, aby se dostaly doprostřed kruhu. Pod tím obrovským stromem byla vykopaná jáma a hned vedle ní byla nějaká železná otevřená schránka. Ta špinavá schránka v sobě ukrývala zvláštní zažloutlé tenké plátky papíru a nějaké obrázky. Matka k ní přistoupila a pomalu a opatrně vybírala některé z nich a ukládala si je do desek, které vytáhla ze své brašny. Diana zatím

nic nechápala. Všichni pak ke schránce postupně přistupovali, aby si mohli něco vzít, zatímco matka se otočila a vracela se zpět. Diana se za ní trmácela kvapným krokem.

„Co to máš?“ hned se zeptala. Matka nic, matka byla kdesi ve svých myšlenkách. Šly dolů do rozpadlého města. Přiblížily se k jednomu poměrně zachovalému domu. Máma otevřela dveře, aby mohly vejít dovnitř komory. Pohybovaly se po vrzající dřevěné podlaze. V komoře stál malý stůl a dvě stoličky.

„Co když to na nás spadne?“ zeptala se Diana. Matka položila desky na stůl.

„Co to teda je?“ zajímala se o obsah desek a dům nechala domem.

„Uvidíš,“ řekla a z brašny vytáhla jakési tlusté knihy.

„To jsou *knihy*, jedná se konkrétně o slovníky. Tohle jsou papíry, ze kterých čerpáme informace.“

Diana nahlédla do listů: „Vůbec tomu nerozumím. Co to je za slova?“

„Dříve neexistoval jednotný jazyk pro celý svět, ale každý měl jazyk vlastní. Lidé se dělili na *národy*, jež měly určitý jazyk, kterým hovořily. Pomocí slovníků a *knih* zjišťujeme obsah těchto starých spisů. Tímto se díváme na svět cizíma očima a minulost můžeme převést do přítomnosti i budoucnosti.“

„Nevím, jestli to zvládnou i já.“

„Zvládneš to, věřím ti. Jen se musíš učit a nepřestávat se snažit. Na, tu máš slovník,“ podala Dianě tlustou knihu, „s ním dokážeš překládat staré texty.“

Diana si vzala opatrně slovník a vybrala si jeden ze zažloutlých listů s textem z matčiných desek ležících na stole. Slovo po slově začala pomalu překládat.

Den na to přišla Diana ke stromu. Slunce nad obzorem zabarvovalo oblohu do červena. Dívala se do sluneční záře dalšího dne skrz mrtvou korunu, jež držela ve svých větvích rudou oblohu. Přinesla si s sebou přeložený text ze zažloutlého starého listu a předčítala:

“Všichni jsme se tu dnes sešli v tento nádherný sváteční den, na jehož počest byl vysazen tento skvostný vzácný strom – Strom lásky a míru. Dnes je pouze malý listnáč, ale uběhne několik zim a místo malého stromku tu bude stát mohutný nádherný strom. Ten strom bude růst do výšin, bude chloubou našeho kraje. Zasazen na důkaz lásky, již náš lid chová v srdcích, na důkaz míru a hojnosti, jež náš lid chce zachovat a udržet. Strom bude růst a žít. Svojí korunou neutěší jenom nás, ale i naše děti, vnuky i pravnučky. Proto se o něj řádně starejme a važme si ho.”

Jan Skácel: Babí léto

Včera letěl vzduchem první bílý vlas.
Zazvonil,
když zvolna k zemi padal –
a slova,
hrubá, nepokorná slova
v hrdle uvázla mi jako rybí kost.

Mé léto,
ty už také šedivíš?
Je tomu tak
a podzim přijde zítra.
Zas celé stromy budou odlétat,
zas ptát se budem,
kam a komu vstříc.
A ticho, chudé jako polní myš,
tu a tam za zády nám pískne.

Mé léto,
ty už také šedivíš?

Foto: Jiří Wilczák, 1. NS

Psí duše

Anna Morávková, 2. B

Můj dlouhý příběh začínal světelným zábleskem. Jsem štěňátko, které vyrůstalo u své milované maminky, nikdo mě nechtěl... a tak jsem byl vyhoštěn z teplého domova do opuštěného a temného lesa. Měl jsem ještě malé nožky, a proto jsem svého pána nedoběhl.

V lese mě našla nová psí máma a odnesla mě k mým podobným bráškům a musím říct, že byli zábavnější než ti předchozí. Čas letěl a já konečně dostal jméno, tak pěkné jméno neměl prý žádný můj předchůdce, říkala nová matka. Od těch dní mi říkala „Balto“. Jakmile jsem vyrostl a byl schopný dlouhého běhu, začal jsem se učit lovit, musím říct, že to žádná sranda není. Někdy k nám do lesa zavítali lidé v zelených pláštích, vůbec nevím, co po nás chtěli, ale vždy jsme si zahráli na schovávanou, byla to legrace, jen škoda, že sem moc nechodili.

Jednoho dne mě ale zahlédli, jedině, co jsem slyšel, byl hodně hlasitý zvuk. Měl jsem černo před očima, nic jsem neviděl. Hrozně moc jsem se bál.

A hele, silné světlo jako když jsem přišel na svět, ale počkat, kde to jsem? Tohle se mi vůbec nelíbí. Slyšel jsem někoho mluvit, ale vůbec jsem jim nerozuměl, byl to nějaký zvláštní jazyk. Po chvíli ke mně přišel pán v zeleném, zavrčel jsem. To on mě sem určitě odnesl. Všude bylo bílo, paní v bílém mluvila a koukala mi do hloubky duše. Chtěla na mě sáhnout, strašně jsem se bál, ale její dotek byl tak jemný. Nechtěla mi ublížit, ale hned jak jsem jí začal věřit, něco mě píchlo v zádech a já usnul.

A teď jsem kde? V tu chvíli přišel muž v zeleném; co po mně chce? Jeho jeskyně byla hezká, ale proč má jelení hlavu na zdi, to opravdu nevím. Byl zvláštní, poprvé jsem ho viděl v lese a teď mě pronásleduje.

Začali jsme se sbližovat, chodili jsme na procházky, sice jsem měl nějaký provaz kolem krku, ale alespoň jsem ho neztratil. Domů jsme šli vždy, když slunce zapadalo. Dával mi tak dobré jídlo, že jsem na své brášky skoro zapomněl. Časem mi ten provaz na krk už nedával, já kráčet u jeho nohy a nikam mu neutíkal. Jednou jsem cítil divný pach, zvedla se mi přední noha a koukal jsem do lesa. Muž v zeleném se mě potichu ptal, co cítím, zvedl pušku a čekal. Slyšel jsem své jméno v lese a to znali jen moji bráškové a maminka. Vběhl jsem do lesa, pán na mě volal jménem „Bailey“, ale já utíkal za svým jménem, co jsem dostal od své psí mámy. „Au.“ Třeštila mě hlava o sto šest, zvedl jsem hlavu a viděl maminku. „Mami!“ „Moc ráda tě vidím, Balto, kde jsi byl? Moc jsi nám chyběl, pojď domů, máme... Uhni!“ Strčila mě a běžela proti mému pánovi, který mě do lesa následoval. Běžel jsem za ní. „Mami, to je pán, co se o mě staral, nech ho!“ Rychle se zastavila. A já v tu chvíli slyšel obrovskou ránu. Nevěděl jsem, co se děje. Moje matka začala sténat. „Jsi v pořádku? Co se stalo?“ Měla prostřelené ucho a tekla jí krev. Můj pán chtěl blíž, ale já viděl ten jemný kouř, co mu vycházel z pušky. To on vystřelil... Co kdyby ji trefil někam jinam? Začal jsem na něho vrčet a on pomalu couval. Mezitím, co jsem vyděšeně koukal na matku, někdo kolem chodil, nezajímalo mě to. Najednou černo před očima... Otevřel jsem oči a vidím své bratry, jak běží pryč, jeden kulhá a já je ani nepozdravil. Zvedl jsem se, podíval jsem se na matku, ležící na zemi, lapala po dechu. „Matko, co se stalo! Jsi v pořádku?“ „On vystřelil a trefil Bastyho do nohy.“ Nastala chvíle ticha, koukal jsem se jí smutně do očí a doufal

jsem, že mi něco řekne. Po chvilce koukání z očí do očí se postavila. „To je ten, co mi tě vzal? Víš, jak moc mi to ublížilo? On tě změnil. Běž, už k nám nepatříš.“ „Ale mami, vždyť jsem tvůj syn.“ „Zmiz už.“ Odcházel jsem se skloněnou hlavou, nevím, jestli to myslela vážně. Šel jsem a pán šel vedle mě. Šli jsme zpátky domů. Od té doby jsme kolem lesa už nešli.

S mým pánem byla velká legrace, často mi házel talíř, div se nerozbil. Když bylo teplo, chodili jsme se spolu koupat do řeky a musím říct, že to bylo moc příjemné. Někdy rukama vykouzli bublinky v mém kožichu a hned jsem hezky voněl. Nejlepší bylo, když jsme šli lovit ty barevné ptáky na obloze, on vystřelil, já přinesl. Večeře byla jasná, nejraději jsem měl hlavu a nožičky, tak příjemně křupaly v tlamě, že jsem tolikrát chtěl přidat, ale nikdy nezbylo. Nikomu bych svého pána nedal, byla s ním legrace a měli jsme se moc rádi, byl to, co jsem v životě potřeboval.

Čas šel a já stárl, už mi dělalo problém postavit se na nohy. Šel jsem na pole, tam kde jsme často koukali na západ slunce, šel jsem sám, chtěl jsem být sám. Sedl jsem si na louce a koukal na tu velkou zářící kouli. Slyšel jsem, že někdo přichází. Neohlédl jsem se a díval se dál. „Ahoj, Balto, přišel jsem ti říct, že jsem tě tenkrát viděl, jak ses potkal s matkou. Nemyslela to tak. Byla našťvaná, že věříš někomu, kdo nás celá ta léta chtěl zabít. Pár dní potom odešla do nebe.“ „Věřím mu, protože se o mě stará, nikdy nás nechtěl zabít. Dneska je den, co odejdu já.“ „Vždy jsem tě měl rád, i když nejsi stejný jako my. Jsi pes, který vyrostl u vlků, víš? Proto jsi byl vždy tak výjimečný. Měj se hezky, Balto.“ „Děkuju, Basty. Dávej na sebe pozor.“ Odcházel a já byl rád, že se se mnou přišel rozloučit. Jsem sám na sebe našťvaný, že jsem u matky nebyl, když odcházela.

Přicházel můj pán, sedl si vedle mě a hladil mě, věděl, že dnes je můj den. Opouštím ho a pohled na zapadající slunce je to nejhezčí, co mohu v tento den spatřit. Poslední, co jsem cítil, byla jeho jemná ruka na mých zádech. „Bailey, jsi ten nejlepší pes, kterého jsem kdy poznal. Sice to trvalo, než jsme si oba zvykli, ale měli jsme se spolu dobře.“ Hladil mě dál a já pomalu zavíral oči. Srdce mého pána bylo v tu chvíli kompletní.

I přes to, že mě matka vyhnala ze smečky, jsem prožil ten nejšťastnější život. Můj pán byl jako ze snu, takového pána si přeje každý pes. Moji bráškové mě doprovázeli každým krokem, který jsem od narození udělal, a o matce ani nemluví. Ona byla vždy mým sluncem a právě jí mohu poděkovat za to, co jsem mohl v životě mít. S čistou hlavou mohu tento svět opustit.

Jeho duše v tu chvíli putovala do dalšího tělíčka, aby naplnil další zlomené srdce. Psí duše je kouzelná, to vám mohu potvrdit. Jsou tu pro nás, ať už se jim v minulosti stalo cokoliv.

Jan Skácel: Modlitba za vodu

Ubývá míst kam chodívala pro vodu
starodávná milá
kde laně tišily žízeň kde žila rosnička
a poutníci skláněli se nad hladinou
aby se napili z dlaní

Voda si na to vzpomíná
voda je krásná
voda má
voda má rozpuštěné vlasy
chraňte tu vodu
nedejte aby osleple prastaré zrcadlo hvězd

A přiveďte k té vodě koníčka
přiveďte koně vraného jak tma
voda je smutná
voda má
voda má rozčuchané vlasy
a kdo se na samé dno potopí
kdo potopí se k hvězdám pro prstýnek

Voda je zarmoucená vdova
voda má
voda má popelem posypané vlasy
voda si na nás stýská

Foto: Jiří Wilczák, 1. NS

Durin a Dwalin

Johana Novotková, 2. C

Chlapec hleděl do zapadajícího slunce mezi větve starého osamělého ořechu, který byl už nějaký dobu bez listů. Ono listů, co dříve zdobilo korunu stromu, leželo pod jeho podpatky, kde ho občas rozfoukal vítr a tím mu vdechl na pár vteřin život...

Ačkoliv ho žár oslepoval, nebyl schopen odpoutat zrak od té nádhery před sebou. Nebe nabralo odstíny plamenů ohně, které poznával z ohniště, pecí a sirek, kterými si lidé na ulici zapalovali doutníky. Popravdě miloval jejich vůni, ale už ne tolik jejich chuť... Proto když dříve šel právě kolem takového člověka, nenápadně se o několik kroků přiblížil, aby nasál čerstvý dým, když, povětšinou muž, vydechl. Nemilé bylo, když se do vůně zamíchal i čpavý závan alkoholu z minulé probdělé noci.

Zasmál se svým myšlenkám. „Ach, jak je to dlouho... Kdysi mě sem pozval,“ usmál se nad vzpomínkou na svého dávného nejlepšího a taky jediného přítele... Dwalin Cufin byl menší blondatý chlapec z rozcuchem, který se již od svých devatenácti pohřešuje...

Pamatuju si časy, kdy jsme bezstarostně pobíhali městem, zkoušeli svůj první alkohol i doutníky. Dwalinovi nevadila chuť, pouze smrad, který se pak táhl z jeho oblečení, ke kterému jsem pravidelně chodil a nasával vůni z látku nosem.

Vždy se mi smál, že jsem jak hladovej vlk... Pokud bych i jeho měl přirovnat k nějakému zvířeti, byla by to zcela jistě kavka... Byl hlasitý, i jeho smích byl podobný jejich zpěvu, jedl i pil, co kdo dal, nosil, co kdo půjčil, žil ze dne na den společně s pár dětmi ve svém věku... Stále jsme byli děti, ačkoliv jsme podle věku dávno měli zakládat rodiny a být mladším capartům příkladem... Ach, nikdo nikdy nečekal, že si kluk z lepší rodiny začne něco se špínou z ulice. A přece, měl jsem ho rád a on mě... Dokonale jsme si sedli a ve všem se doplnili.

On mě naučil lezení po střeších, ukázal nejlepší bary a obchody, kde tě neoberou, nebo naopak, kde ty zcela jistě obereš je... A já ho sem tam učil v psaní a čtení, doufaje, že mu to pomůže do budoucna si najít nějakou lepší práci. Byla to má nejlepší léta, tolik zážitků, průšvihů a dobrodružství jsem už nikdy jindy nezažil, tolik štěstí... Je to jak včera, kdy mi řekl, jak kdyby nic, že se tu sejdeme. Vzpomínal jsem dál, zatímco slunce pomalu mizelo v dáli.

Jako vždy jsem se k večeru vyplížil z domu s vlasy staženými v copu, vždy si ze mě kvůli tomu utahoval. Zamířil jsem k nedaleké pastvině, kde stál osamělý strom... Přesně jako teď barva nebe připomínala oheň, listy rozfoukával studený vítr; když jsem zahlédl jeho siluetu, zdálo se, že chodí stále dokola. „Co mi asi chce,“ proběhlo mi hlavou, zatímco jsem se nadále přibližoval, „vypadá našťvaně? Ne, spíše nervózně...“ přemýšlel jsem dál, než jsem byl natolik blízko, abych položil svou ruku v rukavicích na jeho rameno jen v slabounkém rozervaném saku, co jsem mu kdysi věnoval...

„Aa, už jsi tu,“ zazněl jeho hlas jako vždy, ač se zdálo, že se mu třese ret i s celým tělem; možná mu je zima. Svlékl jsem si kabát a chtěl ho přes něj přehodit, když mě zastavil.

„Není mi zima, jsem nervózní... Udělal jsem něco strašného, ale nemůžu to před tebou tajit.“ Vyletělo mi obočí vzhůru a kabát si znovu oblékl, takže jsem měl pravdu. „Co by bylo

tak strašného, že bys to přede mnou vůbec tajit chtěl?“ zasmál jsem se lehce, oproti němu jsem měl hlubší a chraplavější hlas, snad jako rozbité rádio...

„Durine, i když jsi z těch nahoře, vždy jsi byl hezčí, líp vychovanej a takovej celej, no, jinej... Tvýho přátelství si moc vážím, jsi můj nejlepší kamarád, co mi vždycky kryl záda... Proto, i když jsem to udělal ze žárlivosti a strachu, se ti chci omluvit a všechno ti říct...“ Opravdu jsem se zalekl. Nevěděl jsem, co čekat... „Možná jsem tě prostě chtěl mít víc u sebe a chtěl jsem, abys na tom byl stejně jako já, a tak jsem napsal dopis... Který obsahuje vše, co jsme spolu provedli, co jsi ty provedl, a ten poslal... Na radnici.“ Rozšířily se mi zorničky tehdy i teď.

Za to vše, co jsem pro něj kdy udělal, za starost, dary, peníze, mě zradil něčím, co jsem ho sám naučil...

„Vážně se omlouvám, já nevím, co mě to popadlo, měl jsi poslední dobou tak málo času – asi jsem se bál, že tě ztratím...“ Usmál jsem se a otočil k západu slunce. „To jsou, ale kecy.“ „Víš... To nebe mi připomíná oheň, kterým jsme si kdysi prvně zapálili...“ Sledoval jsem nebe. Dwalin se lehce zmateně otočil na nebe. „Nó, jo –“ Víc už však říct nestihl, když jsem ho zasáhl větví, co ležela na zemi, do zátylku. Úlevně jsem vydechl a sledoval jeho tělo na zemi, stále dýchal... Otočil svou hlavu ke mně. „Čekal jsem to, odpouštím ti... Stejně jako jsem ti odpustil předtím, když jsi shodil Vincenta pod auto, Kimlina ze střechy a Gabriela do stoky... Vše ti odpouštím a mrzí mě, že jsem tvé zločiny chtěl na moment odhalit, i když jsem to byl já... Kdo ti to dovolil.“ Vytáhl z levé náprsní kapsy dopis, který měl být údajně odeslaný na starostův úřad. „Blafoval–“ „Už jsem ale neměl sílu se toho účastnit, žij, jak uvážíš, sám jsem se rozhodl... že to tak chci –“ Usmál se naposledy, než jeho oči ztratily jiskru a navždy se staly mrtvolnými.

Upustil jsem klacek na zem a sledoval jeho mrtvé tělo. „Opustil jsi mě... Jednoduše jsi mě opustil, utekl od toho, co jsi začal, a NECHAL MĚ TU!“ zakřičel jsem jako tehdy a sáhl do kapsy pro doutník. Zapálil jsem si ho a vtáhl kouř do plic, po čemž jsem se zakuckal... „Zajímalo by mě... Co sis myslel, kolik lidí ještě zabiju, kam v životě půjdu... No, po pěti letech můžu konečně do jiného města, Dwaline...tady už nezbylo nic, jediný živý člověk, kterého bych dle tvého přání měl zabít...“ Odhodil jsem nedopalek na jeho neoznačený hrob k suchým kořenům a ještě suššímu listí. Nebylo divu, že i když už bylo slunce dávno za obzorem, cítil jsem za sebou příjemný žár a viděl odstíny plamenů obklopující starý ořech, mezi větvemi bez listí...

Díla inspirovaná tímto snímkem:

Houba

Anna Chudobová, 2. B

Neznámá dáma tančila lesem. V lehkých šatech, utkaných jen z mlhy, lemovaných krajkou z pavučin, na krku měla zavěšený náhrdelník z kapek rosy. V dlouhých pramenech blond'atých vlasů seděl věneček ze sedmikrásek. Bosá opatrně našlapovala po mokřých zelených lístcích rozfoukaných větrem. Nebyla to jen tak nějaká dáma, byla to víla. Opatrně se vyhýbala větvíčkárn rostoucím v lese. Do malého proutěného košíčku sbírala jakési květiny a byliny. Do vlasů se jí při sběru bylin zamotalo pár drobných větvíček a trocha jehličí, které sfoukával vítr ze stromů. Víla pokračovala hlouběji a hlouběji do temného lesa.

Les byl prázdný, klidný, nikde ani živáčka. Sem tam proběhla jen nějaká veverka nebo zajíc. Tančila mezi větrem a padajícími lístky. Hledala už jen poslední ingredienci do svého lektvaru. Mezi drobnými lístky se schovávala malá, krásná, bílá houbička. Klobouček měla svítivě bílý, posetý trochou hlíny, kterou na ni nafoukal chladný vítr. Víla ji spatřila a hned věděla, že je to poslední přísada do lektvaru. Houbu opatrně zvedla a uložila do košíku. Tato houba roste jen za úplňku, schovaná v hlubokém lese pod spoustou větvíček a bylin. Víla rychle i s houbou odtančila zpět do vlího světa, aby mohla vytvořit lektvar, jenž propojí jejich svět se skutečným.

Antonín Sova: Meditace

A láska lásku časem nepochopí.
Bolestí krutou vteřina se temní.
Zda vyjasní se? Louky, zdá se, vadnou...
Tma hrubých stínů osvětlením zjemní...

Žlut' hájů plane... Pták se koupá v ní.
Je podzim krásný. Slunce plane kmeny.
Jdem do své meditace zabrání
v kraj životem i smrtí okouzlený...

Lze leccos nechápat... Háj zvadnul již,
však pták chce teprv zpívat... Slunce zašlo,
a my chceme někde přes hory a řeky,
my skrytě jdeme, sta zvědavců nás našlo...

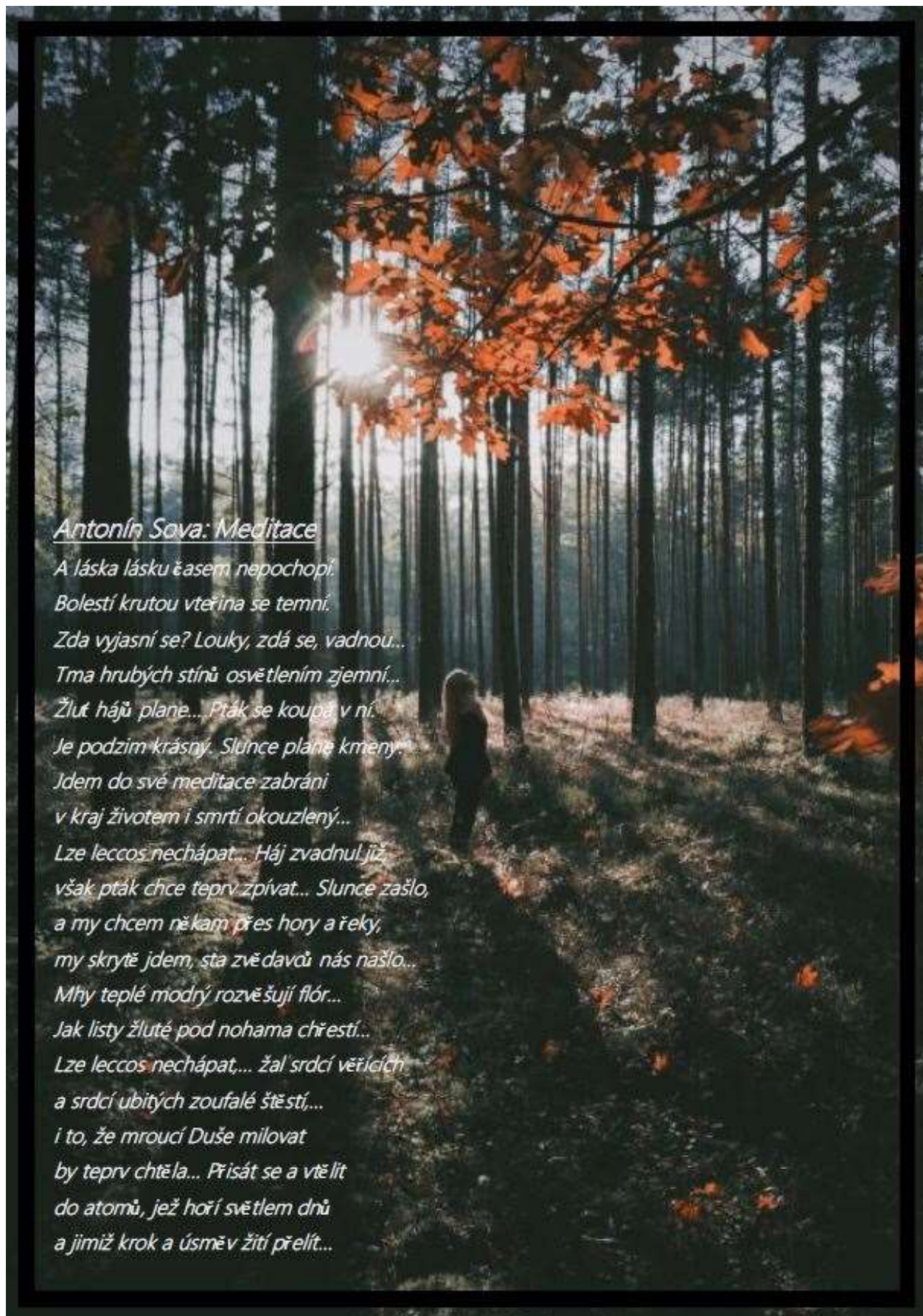
Mhy teplé modrý rozvěšují flór...
Jak listy žluté pod nohama chřestí...
Lze leccos nechápat ... žal srdcí věřících
a srdcí ubitých zoufalé štěstí

i to, že mroucí Duše milovat
by teprv chtěla... Přissát se a vtělit
do atomů, jež hoří světlem dnů
a jimiž krok a úsměv žití přelít...

Foto: Jiří Wilczák, 1. NS

Antonín Sova: Meditace

*A láska lásku časem nepochopí.
Bolestí krutou vteřina se temní.
Zda vyjasní se? Louky, zdá se, vadnou...
Tma hrubých stínů osvětlením zjemní...
Žlutá hájů pláň... Pták se koupá v ní.
Je podzim krásný. Slunce pláň kmeny.
Jdem do své meditace zabráně
v kraj životem i smrtí okouzlený...
Lze leccos nechápat... Háj zvadnul již
však pták chce teprv zpívat... Slunce zašlo,
a my chceme někam přes hory a řeky,
my skrytě jdeme, sta zvědavců nás našlo...
Mhy teplé modrý rozvěšují flór...
Jak listy žluté pod nohama chřestí...
Lze leccos nechápat... žal srdcí věřících
a srdcí ubitých zoufalé štěstí...
i to, že mroucí Duše milovat
by teprv chtěla... Přisát se a vtělit
do atomů, jež hoří světlem dnů
a jimiž krok a úsměv v žití přelít...*

Zuzana Brožovská (P3. B): Ilustrace k Sovově Meditaci

Tiráž

Vydala Střední průmyslová škola potravinářství a služeb Pardubice v listopadu 2022.

Sazba: Jaroslav Praisler

Jazyková redakce: Jaroslav Praisler

Úvodní foto: Barbora Štěpánková (P1. A)

Osoba na úvodním fotu: Pavlína Tvrzická (P1. A)